

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din. — Cena malim oglasom do 30 besed 15 Din, vsaka beseda več 1 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15%, dražji. Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 1. maja 1938.

ŠTEV. 18.

Kolonije.

Že večkrat smo pisali na tem mestu o važnem gospodarskem vprašanju, ki od časa do časa razburka duhove velesil in nevarno kali njih medsebojne odnose. To sporno jabolko so kolonije, ogromna izvenevropska ozemlja iz katerih si nekatere evropske države (Anglija, Italija, Francija itd.) črpajo svoje bogastvo v obliki njim potrebnih surovin (rude, žito, petrolej, kavčug itd.) poleg tega pa prav drago prodajajo svoj presežek onim državam, ki jih je sila močnejšega prisilila v podrejen položaj. Kakor se vsak pameten gospodar brani, da bi mu kdo odvzel najbolj plodno njivo, ki mu ni le dajala svojih plodov za vsakdanjo potrebo ampak tudi za prodajo, tako se tudi velesile krčevito drže pridobljene lastnine. Četudi je ta v osrčju Afrike, ali ob bregovih Avstralije ali tik neizmerne Kitajske, zastavile bi vse svoje sile zato, da ostane njih last, zavedajoče se, da sloni moč države na gospodarstvu, ki ima zdrave in globoke življenske vire. Iz tega vidika nam je tudi razumljivo stremljenje nove Nemčije po kolonijah, ki že vsa zadnja leta vedno glasneje zahteva vrnitev svojih afriških posesti, ki jih je zgubila po svetovni vojni. Istočasno pa ni treba nobenega tolmačenja zakaj se Anglija in Francija tako upirate vrnitvi. Škoda bi bila dvojna: Gospodarsko okrepljena Nemčija, na škodo omenjenih držav, bi postala še bolj nevarna kakor že je. Kakor se ne bo dala zahteva Nemčije po kolonijah spraviti s sveta, tako se tudi ne bo dala rešiti ta zadeva mirnim potom.

Boj za kolonije je dobil svoj najbolj verno sliko pred leti ko so italjanske čete zavzele Abesinijo, istočasno pa se je pojavilo vprašanje nove razdelitve kolonij. To vprašanje so tudi že pred leti sprožili v angleškem parlamentu. Čeprav je angleška vlada takrat takoj zatrdila, da ne bo Anglija dala niti pedi svoje zemlje drugemu, je vendar prav verjetno, da se bo moralo to čimprej zgoditi, ker imajo nekatere države preveč surovin, druge pa premalo. Najprej se bodo seveda na novo

razdelile pokrajine, ki jih nekatere države le začasno upravljajo.

Poglejmo malo v kakšnem razmerju so razdeljene najvažnejše surovine na svetu:

Žita prideluje Anglija 24%, Rusija 22%, Združene države 10%, Francija in kolonije 11%, Argentina 6%, Nemčija 3%, ostale države pa 24%. Bombaža prideluje Amerika polovico, Anglija 24%, Rusija 7%, ostale države pa 19%. Kavčuga ima Anglija 58%, Nizozemska s kolonijami 37%, ostale države pa komaj 7%. Črnega premoga imajo Združene države 34%, Anglija 25%, Nemčija 22%, Rusija 8%, Francija s kolonijami 5% in vse ostale države 6%. Rjavega premoga ima Nemčija 80%, Poljska 7% vse druge države pa komaj 13%. Petroleja imajo Združene države 60%, Venezuela 13%, Rusija 11%, Perzija 7%, Rumunija 6%. Železne rude ima Francija s kolonijami 29%, Združene države 22%, Rusija 19%, Anglija 10%, Nemčija 5%, Češka 4% vse ostale pa komaj 11% itd.

Po tem pregledu vidimo, da je le del bogastva surovin v kolonijalni posesti. Sovjetska Rusija, ki ima ponekod velike odstotke surovin, ima skoraj vse na lastnih tleh, in zato ni mogoče misliti, da bo Rusija odstopila svoja rudninska ležišča komu drugemu. Isto velja tudi za Združene države, ki imajo večino surovin na domačih tleh. Ostanejo torej samo še države, ki so si nakopičile ogromne kolonije in črpajo iz njih svojo svetovno gospodarsko moč. To sta zlasti Anglija in Francija. Anglija ima ogromna zemljišča po vsem svetu, prav tako tudi Francija in druge države morajo surovine kupovati od njih. Pomanjkanje kolonij čutita najbolj Nemčija in Italija. Italija si je s pridobitvijo Abesinije priborila obilo surovin, toda v primeru z Anglijo in Francijo ima vendar samo malenkosten grižljaj. Druge italjanske kolonije so skoraj nerodovitne.

V vprašanju surovin ne smemo prezreti še dveh industrijskih držav. Najprej Japonska, ki si je pred leti osvojila ogromno ozemlje Mandžurije. Ta država je bila že od nekdanj vsem Japoncem raj, ki jim bo prinesel blaginjo. Tja so

nameravali preseliti del svojega prebivalstva in tam so mislili črpati surovine. Toda izkušnje so pokazale Mandžurijo v drugačni luči. Po večini je njeno podnebje preostro za Japonce. Tudi črpanje surovin je težko, ker je Mandžurija zelo zapuščen, brez železnic in potov poleg tega pa tudi surovin nima toliko, kakor so strokovnjaki prvotno izračunali. Zato je začela Japonska siliti še globlje na Kitajsko in misli tam dobiti to, česar ji Mandžurija ni dala, namreč surovin in pokrajin, kjer bo lahko oddala presežek svojega prebivalstva. V tem je jedro sedanjega bojevanja na Daljnem vzhodu.

Najvažnejši činitelj v kolonialnem vprašanju je pa nedvomno Nemčija. V začetku svetovne vojne je izgubila velikanske kolonije, ki so si jih razdelile velesile. Dokler je bila Nemčija pri tleh, ni mogla zahtevati vrnitve teh ozemlj.

Položaj se je pa zadnja leta silno spremenil v prid Nemčije, tako da bo lahko zahtevala kar ji gre. A kdo ji bo dal kolonije? Probstovoljno nihče. Anglija, Francija, Italija pa tudi Japonska so dovolj močne, da bodo branile svoje kolonije. Žrtve nemških zahtev bodo najbrž druge države, ki niso dovolj močne, da bi lahko svoje posestvo onstran morja branile. To so zlasti Portugalska, Belgija, Španija in Nizozemska. Katera izmed teh držav bo okusila pravico med narodi edino veljavno pravico pesti, pa je pesem bodočnosti. Kakor vidimo, je kolonijalno vprašanje kaj zapleteno in so pogledi v prihodnost prav nejasni. Vsaka država se izkuša gospodarsko osamosvojiti in si pridobiti ozemlja, kjer je dovolj surovin, ki jih potrebuje za uspešen razvoj svojega gospodarstva, na čigar razmahu sloni vsa moč države.

POLITIKA

Tudi v prejšnjem tednu ni bilo v domačem političnem življenju važnejših dogodkov in to radi pravoslavni velikonočni praznikov, ki so sledili tik za našimi. Ob tem praznovanju so se ustavili tudi izrednejši dogodki, ker pač hoče vsak preživeti praznike v miru. Tako lahko označimo zadnje štirinajset dni za dobo političnega premirja in počivanja gornih političnih skupin.

Socialisti so prejšnji teden priredili v Zagrebu 4. kongres Zedinjenih delavskih strokovnih zvez Jugoslavije. Za ta sestanek so delali veliko reklamo in so napovedali, da se bodo kongresa udeležili tudi zastopnik Glavne delovne zveze Francoz Jouhauz in zastopnik angleških strokovnih organizacij Walter Citrine. Poleg teh so povabili tudi zastopnike sorodnih inozemskih organizacij. Oba odlična gosta pa nista prišla v Zagreb in tako se je kongres oddržal v krogu domačih udeležencev.

Nemško poslaništvo je objavilo v naših časopisih sledečo poročilo: Obveznost vizuma, ki je dozdej obstojala v prometu iz Jugoslavije v Avstrijo, kakor tudi za potovanje skozi Avstrijo, je ukinjena zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji.

Jugoslavija je na raznih rudah najbogatejša država v Evropi. Do pred kakšnimi tremi leti je bila Jugoslavija še popolnoma kmetijska država. Jugoslovanski trg in nakupna moč države

sta bila popolnoma odvisna od vsakoletne žitne žetve. Toda v letu 1937 se je začel industrijski razmah te države. Velike količine angleškega, francoskega in nemškega kapitala so pritekale v Jugoslavijo na pomoč industrijskemu preporodu. Med drugim zavzema Jugoslavija v proizvodnji bakra sploh prvo mesto v Evropi. Tudi železarska industrija se je dvignila z veliko pogonsko silo. Isto opažamo v proizvodnji svinca in cinka. V kolikor se tiče lesne industrije in vodnih sil, Jugoslavija sploh nič ne zaostaja za nekdanjo Avstrijo. Navzlic temu bogastvu na rudah, pa so igrane koruza, pšenica in živina prvenstveno vlogo v jugoslovanskem gospodarstvu. Ni torej nikakor čudno, če smo zadnje čase opazili naravnost tekmo mednarodnega kapitala v Jugoslavijo, kdo bo prišel prej in tamkaj podprl porajajočo se industrijo. S tem torej, da si je Nemčija priključila Avstrijo, si je v mnogočem izboljšala svoj položaj, ker je našla nove vire za surovine, ki jih potrebuje in tudi nove možnosti, da si osvoji surovine pri novih sosedah. Tako piše angleški list „Financial Times“.

Jugoslavija bo v najkrajšem času priznala vlado španskega generala Franco. V zvezi s tem bo jugoslovanska vlada imenovala svojega poslanika pri Francovih vladi, Francova vlada pa bo imenovala svojega poslanika v Beogradu.

3. JULIJA VELIKA TOMBOLA OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA M. SOBOTA
1 9 3 8 I. DOBITEK NOV OSEBNI AVTO!!!

Gradbeni minister Dobrivoje Stožovič je z nekaterimi svojimi sodelavci iz ministrstva odpotoval v Italijo, Švico in Nemčijo, da se tam upoznata s tehniko gradnje modernih cest. To njegovo potovanje v inozemstvu je v zvezi z napovedanimi velikimi javnimi deli in izgraditvijo modernih cest v naši državi.

Delavska organizacija JRZ (Jugor) je imela svoj prvi državni kongres v Beogradu. Udeležilo se ga je tudi mnogo članov iz Slovenije, ki so včlanjeni v Zvezi združenih delavcev. Pristaši te organizacije so dobili te dni svoj znak, ki takole izgleda: Križ v slovenskih narodnih barvah in industrijsko kolo z črkami ZZD.

Prejšnjo sredo so po vsej Nemčiji z največjimi slovesnostmi praznovali rojstni dan državnega poglavarja Hitlerja. Bila je to njegova 50. rojstna obletnica.

Za Otonom Habsburškim, sinom zadnjega avstrijskega cesarja, so nemške oblasti izdale tiralico, ker je zagrešil veleizdajo, ko se je pogajal z tujimi velesilami, da bi te zasedle Avstrijo in ta način preprečile priključitev Avstrije k Nemčiji. Obenem pišejo nemški listi, da je bilo z priključitvijo habsburško vprašanje rešeno za vedno. Vse premoženje bivših Habsburžanov v Avstriji, katero cenijo na več sto milijonov, bodo zaplenili.

20 letnico, ko so bile ustanovljene v Italiji češkoslovaške legije in ko je Italija priznala neodvisnost in nedeljivost češkoslovaške republike, so te dni slovesno proslavili na Češkoslovaškem.

Bivši madžarski ministrski predsednik grof Bethlen je izjavil: „Madžarska more s svojimi sosedi tudi na prijateljski način urediti svoje odnose. Madžarska je še vedno najboljša straža na Donavi ter je storila veliko uslugo Nemčiji, ker se ni podala Mali antanti čeprav bi imela od tega samo korist. Pravi Madžari niso tisti, ki se odrekajo svoje narodnosti, da bi postali nemški prijatelji, temveč tisti, ki vztrajajo pri svoji narodni zavesti“.

Japonsko zunanje ministrstvo je v svojem poročilu o položaju na Kitajskem bojišču, prvič priznalo, da so japonske čete v težavnem položaju. Iz

Japonske so poslali, radi stalno naraščajočih kitajskih zmag, številno vojaštvo. Radi neuspehov na bojiščih, vedno bolj narnišča nezadovoljstvo japonskih državljanov, ki morajo radi velikih vojnih izdatkov plačevati še enkrat tako velike davke kot prej. Z kako krutostjo se borijo Japonci proti Kitajcem, je najbolj razvidno iz sledečega slučaja: V mnogih krajih, ki so jih morali Japonci sprazniti pred zmagovitimi Kitajci, so poklali skoraj vse kitajsko prebivalstvo. Tako so našli v mestu Tanin, ki je štel nekaj tisoč prebivalcev, samo še 7 živih Kitajcev.

V Rusiji, a tokrat v Beli Rusiji, so odkrili veliko vojaško zaroto. Mnogo častnikov in vojakov so zaprli. Obtoženi so, da so pripravljali atentate na politične komisarje.

Po italijansko angleškem sporazumu pride sedaj na vrsto sporazum med Italijo in Francijo. Pogajanja so se že začela in obetajo skorajšnjega uspeha. Tako se bo v Evropi v najkrajšem času pojavila nova trozveža Italija—Anglija—Francija, a istočasno pa se bo morala umakniti iz evropskega političnega torišča Rusija, ki bo s Francijo izgubila svojo zadnjo zaveznico in s tem tudi svojo besedo v Evropi.

Velike količine orožja so v zadnjem času izvozili iz Rusije in to predvsem na Kitajsko. Tja so pošiljali najmodernejše tanke in bombna letala, ki zamorejo preleteti 500 km na uro. Z letali pa so odpotovali na Kitajsko tudi številni ruski piloti, kajti kitajski piloti bi jim ne bili kos, tako težavno je njihovo pilotiranje. Radi teh pošiljk je zrastel upor ogroženih Kitajcev.

Vsakdanja zgodba!

Tako se začne! Nujen poziv k sorodnikom; pokvarjena ura; zamujeni vlak; jeza, zamera in končno zgubljen sreča.

Vsega tega bi ne bilo, če bi imel pravilno uro, dobro prevozno sredstvo, ki ni odvisno od voznih redov. Vse to lahko dobiš za mal denar na tembolli Sokolskega društva v Murški Soboti v nedeljo dne 22. maja 1938. Tu boš dobil za tablico, ki stane 3 Din nove motorne kolo, s katerim boš lahko pravočasno prišel na kraj posla. Dobil boš pa tudi dobro uro, da ne boš zamudil vlaka. Kupi še danes tablico pri najbližjem trgovcu.

čez štiri stole, kjer je takoj zaspal.

Ta doživljal mi je pokazal položaj Indijancev v Aljaski, kjer oni ne živijo v stalnih naselbinah kakor drugod v Združenih državah. Nihče, niti prometno osebe, niti kdo izmed potnikov, ni imel poguma, da bi se otresele njegove prevelike prijaznosti in zaupljivosti. Bil je poglavar velikega plemena v sredini Aljaske, ki je še pred nekaj desetletji bilo strah ne samo sedelnih indijanskih plemen, ampak tudi belokožcev. Vsak se je rajši umaknil pijanemu poglavarju. Še dandanes je tu mnogo več domačinov kakor pa belih priseljencev.

Videl sem, da je indijanska žena v moderni obleki, z visokimi petami in usnjenimi rokavicami, ali pa indijanski mladenič s cigareto v ustih, s trdim klobukom na glavi in v nizkih čevljih nevoljno vstal in se umaknil, če ga je hotel stari poglavar ogovoriti.

Zdaj vzgajajo indijanske otroke v misijonskih in državnih šolah. Leto in dan ali pa še več so otroci ločeni od svojih roditeljev. V šoli se učijo lepe-

Okrožno sodišče v Murški Soboti ustanovljeno

Dne 20. aprila je stopil v veljavo zakon o osnovanju novih okrožnih in okrajnih sodišč. V Sloveniji se ustanovi novo okrožno sodišče v Murški Soboti, ki bo začelo poslovati 1. junija. Vendar ostanejo vsi civilnopravni spori na ozemlju, ki se prideli novemu okrožnemu sodišču v Murški Soboti, še nadalje pri okrožnem sodišču v Mariboru, dokler se ti spori ne končajo. Vse ostale civilnopravne stvari z navedenega področja pa mora mariborsko okrožno sodišče izročiti s 1. junijem 1938 novemu okrožnemu sodišču v Murški Soboti. Kazensko-pravne stvari s tega ozemlja ostanejo še nadalje pri mariborskem okrožnem sodišču, če je obtož-

nica že vložena. Če pa obtožnica še ni vložena, se izročijo ti kazenskopравни predmeti novemu okrožnemu sodišču v Murški Soboti. Mariborsko državno tožilstvo bo prav tako izročilo s 1. junijem 1938 vse nekončane predmete novemu državnemu tožilstvu v Murški Soboti. Sodni spisi pa ostanejo še nadalje pri okrožnem sodišču v Mariboru v tamkajšnjem arhivu in se bodo izročili novemu sodišču samo tedaj, če jih bo novo sodišče zahtevalo. Ustanovitev okrožnega sodišča v Murški Soboti se bo odložila na poznejši čas samo tedaj, če bi se do 1. junija t. l. ne mogli najti v Murški Soboti primerni prostori.

Nova žrtev tihotapstva

Kljub vsem opominom in kljub neštevilnim žrtvam, ki so s svojo lahkomišelnostjo žrtvovali svoje življenje na skrivnem pohajanju preko državne meje, moramo zabeležiti novo žrtev, ki se je te dni zrušila ob mejnikih naše države. Komaj 24 let stari, mali posestnik Škalič Štefan doma iz Lipe je pokušal, da bi po skrivnih poteh prekorščil državno mejo pri Gederovcih. Nekateri trdijo, da je bil sam, a drugi zopet, da je bil v družbi še dveh drugih. Za svoj pohod na nemško ozemlje je izrabil temno noč od četrtka na petek. Ko se je približal meji, ga je opazil službojoči graničar in ga, kakor mu velevala službena dolžnost, pozval da obstane.

Škalič pa je poskusil srečo, da bi zbežal. Po službeni dolžnosti ga je vojak še nekajkrat pozval, da bi obstal, kar pa ni zaleglo. Kmalu za tem je vojak ustrelil za bežečim tihotapcem in ga pogodil v hrbet. Izstrelek, ki mu je pretrgal nit življenja, je obtičal v srcu. Pri pokojnem Škaliču so našli večjo svoto denarja, samokres in brzojav nekega Zagrebčana, ki ga je pozval na sestanek onstran meje, kjer mu je hotel izročiti večjo količino saharina. Smrt mladega gospodar-

ja je tembolj tragična, ker se je šele pred kratkem poročil ter je vredna vsega obžalovanja, saj je pokojni imel lepo in donosno domačijo, tako da se mu ne bi bilo treba podajati na tako nevarna pota, kjer je že toliko ljudi plačalo svojo lahkomišelnost z življenjem.

Naj bo tudi ta slučaj glasen opomin vsem, ki hočejo na nedovoljen način prekorščiti mejo in ki hočejo za ceno svojega življenja priti do majhnega zaslužka.

Nesrečno žrtev tihotapske strasti so po komisijskem ogledu prepeljali v domači kraj, kjer so ga položili k večnemu počitku.

Češkoslovaška v vojni in miru.

V soboto, dne 7. maja zvečer bo predavanje z zvočnimi filmi o češkoslovaški vojski, o pokrajinskih lepotah in kulturnozgodovinskih zanimivostih. Prireditev se je v zadnjih dveh mesecih vršila z velikim uspehom v več ko 30 večjih slovenskih krajih.

Sokol in pripravljani odbor Jugoslovansko-češkoslovaške lige.

Indijanci

Stari Indijanec, ki so ga vsi njegovi soplemenjaki nazivali „šef“, to je poglavar, je bil popolnoma pijan. Tega človeka, visoke rasti, zagorelega obraza, kakor bi bil izrezan iz temnega lesa, smo bili vsi sili, ne samo Indijanci, ki niso bili pijani kakor on. Tudi vsem belokožcem, ženskam in otrokom, sploh vsem potnikom, ki smo se vozili na velikem Tenanu, pritoču Jukone v Aljaski, je presedal. Zdaj pa zdaj je potegnul izza pasu veliko steklenico whiskyja, iz katere je ponujal svojo pljačo, tudi meni jo je ponudil, a odklonil sem, sicer mirno, vendar pa odločno. Toda hotel mi je na vsak način pokazati svojo naklonjenost, odpel si je telovnik, izza srajce pa je privlekel dolg platen jermen, na katerem je visela nova, preprosta ura, velika in debela kakor pogača. Ponošno je mahal z jermenom, neumno in zadovoljno kakor otrok. Pri tem se je spetel in padel kakor klada. Dva njegova rojaka sta ga pobrala in položila

ga vedenja in negovanja zob, učijo se, kdaj se je rodil Jurij Washington in kako hvaležni morajo biti ameriški vladi, ki daje Indijancem šole, v katerih dobivajo deklice in dečki v dar čedne in trpežne obleke.

V nekaj desetletjih ne bo več sledu o pravih Indijancih, ki bi govorili svoj indijanski jezik. Otroci že zdaj govorijo med seboj pri igri angleško, celo starši, če je navzoča tuja oseba, govorijo angleško.

Na Aljaski so Američani, menda prvič v zgodovini, poizkušali pridobiti Indijance zlepa, ne več s silo. In res so šole mnogo uspešnejše sredstvo za pridobivanje in civiliziranje rdečkožcev kakor smodnik in svinec, seveda samo takrat, če niso kakor tu rdečkožci v premoči nad belimi. Še vedno je bolje in koristnejše, da se kot pridni delavci prilagodijo zapadni kulturi, kakor pa da pijančujejo in umirajo za jetiko, zaradi katere bi v nekaj desetletjih izumrli. Zakaj zanemarjen in pijan Indijanec je prav tako daleč od prave, zdrave indijanske narave,

kakor tisti, ki govorijo angleško in nosijo moderno obleko.

Aljaska je dežela, ki pripada belokožcu. Samo on lahko dviga bogastvo, ki se skriva v njenih gorah, on lahko obdeluje bogata, njemu so široke ravnine potrebne za naseljevanje njegovega plemena. Zato je prav pametno, da se ameriška vlada s pomočjo krščanskih misijonov trudi, da privadi Indijance poljedelstva, Eskime pa umne živinorejce. Mnogo uspehov so že dosegli. Na skrajnem jugu je en sam velikodušen človek, misijonar William Duncan, ustvaril vzorno indijansko naselbino Mitlakatla iz nič. Oče Duncan je že umrl, a njegova naselbina živi dalje in napreduje. Indijanci danes ta dan sami gospodarijo v svojem mestecu, ki prav nič ne zaostaja bližnjimi mesti belokožcev. Imajo tvornico za konserviranje rib, svoj hotel, svoje mestno županstvo, veliko cerkev, šole, turbine na vodni pogon, žage in drugo. Takaj je uspelo, da so se Indijanci že v eni generaciji popolnoma izpremenili v civilizirane, moderne ljudi.

Mesta so že razpisana.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani je 19. aprila 1938 razpisalo mesto predsednika, 4 do 5 sodnikov in dva državni pravdnika za okrožno sodišče v Murški Soboti. Poleg tega se bo pri našem okrožnem sodišču gotovo namestilo ravno toliko avskultantov, potrebno število uradnikov, poduradnikov in slug. Prošnje morajo biti vložene do 30. aprila 1938. S tem stopa v veljavo zakon o okrožnih sodiščih, ki je bil pred kratkim sprejet, spolnila se bo pa tudi dolgoletna želja prekmurskega naroda o ustanovitvi okrožnega sodišča v Murški Soboti. Sicer so pa še vedno gotovi ljudje na delu, ki bi hoteli naše okrožno sodišče okrniti. Upamo pa, da bo uvidevnost merodajnih faktorjev v Beogradu šla mimo tega in uveljavila okrožno sodišče v onem obsegu, kakor je bilo prvotno določeno. Hvaležnost prekmurskega naroda ne bo izostala, kar se bo videlo ob prvi priliki.

Motijo se oni, ki mislijo, da bodo pridobili naša mehka srca z rovarstvom proti našim interesom. Načelno smo bili vedno za sporazumno sodelovanje z brati onstran Mure in se naravnost čudimo, da se nas v lastno škodo in škodo skupnosti ogibljujejo.

Potreba stanovanj.

Sobočani stojimo pred veliko in važno nalogo, kar smo že ponovno v našem listu povdarjali. Ustanovitev okrožnega sodišča, ki bo začelo z 1. julijem 1938 delovati, je za nas velevažna pridobitev. Zavedati se pa tudi moramo, da je potrebno za to trajno pridobitev doprinesiti žrtev. Vsakdo bo priznal, da ima občina Murška Sobotica, glede preskrbe uradnih prostorov za okrožno sodišče in prostorov za jetnišnico mnogo skrbi in dela, ki je vezano tudi z velikimi izdatki. Zato je dolžnost vsakega občana, da občinsko upravo v njenem stremljenju kar najbolj podpira.

Potrebno je tudi skrbeti za primerna privatna stanovanja. To pa naj bo naloga premožnih občanov posebno trgovcev in obrtnikov. Čeravno je pri nas točasno nekaj stanovanj na razpolago, vendar ne toliko kolikor jih bo potrebno. Ponovno priporočamo premožnim trgovcem in drugim, naj se zavedajo današnjega za razvitek našega mesta velevažnega trenutka in naj s svojimi prihranki začnejo zidati stanovanjska poslopja, ki se bodo v teku 15atih let gotovo amortizirala.

Sledimo vzgledu drugih narodov in opustimo preveliko sebičnost, ki se v marsikaterem slučaju hudo maščuje. Denar pridobljen od naroda naj gre zopet med narod, sicer ne v škodo lastnika, pa vendar v korist skupnosti. Trenutno nočemo naštevati imen onih, ki so po splošnem mnenju s svojimi prihranki zmožni zidati stanovanjska poslopja, ne bomo pa to opustili kakor hitro bomo spoznali, da se ogibajo naših navodil in da nočejo k splošnemu blagostanju našega mesta prispevati toliko, kolikor so zmožni in kot sobočani dolžni.

Vizum za potovanje v Avstrijo ni več potreben.

Zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji je nemško poslanstvo v Beogradu pojasnilo da odpade vizum, ki je do zdaj obstajal v prometu iz Jugoslavije v Avstrijo, kakor tudi za potovanje skozi Avstrijo v Nemčijo.

„Pri Hrastovih“

drama v treh Spisal: Ksaver Meško. dejanjih. Režira: Niševicer Slavko.

Bogat, bahat kmet in trgovec z vinom je imel razmerje s svojo deklo, ki ni ostalo prikrito, da si utolaži pekočo vest, prične piti.

V divji pijanosti navali nekoč na svojo trpečo, bolešno ženo tako nesrečno, da ta — v sled zgube krvi — umre. Edina živa priča tega strašnega dogodka je bila mlada hči Anica. Hrast stori vse, da bi zabrisal v otroku spomin na ta nesrečni dogodek; pošlje jo v mesto k teti in jo hoče dobro omožiti v daljno vas. Anici ni pomoči, le vedno bolj ji stopi pred oči oni strašni dogodek, vedno bolj bleedi in blodi. Ob nekem takem blodnem izbruhu jo spodi Hrast iz domače hiše. Slovo je težko, spomin na mlada leta, ko je srečno živela ob strani dobre mame, je premočan, zlomi ji voljo, Anica omahne, zapusti jo spomin . . .

Hrast pa vedno bolj in bolj leze v dolgove, edina rešitev iz težkega fin. položaja bi bila bogata ženitev starejšega sina Toneta. Ta pa je že volil, hoče poročiti srce, ne pa denar; izbral si je domačo rejenko. Mlajši brat Lojze, ki je živel nekaj časa v mestu, pa se zagleda v živahno in veselo Tiliko, stopi pred očeta in zahteva dovoljenje za poroko.

Mica, stara dekla pri hiši, se ne more več premagovati, dovolj je bilo že trpljenja in nesreče; ob usodnem trenutku stopi med sina in očeta in pokaže na hčer in sestro, ki jo snubita lastna brata.

Tone, poroči bogato hči daljnega soseda; Tončka je v hiši vsa nesrečna, saj je vse „v megli . . .“; Lojze pa gre po svetu . . .

Hrast še ne klone, v prekipečem srdcu zažene v temi in nevihti od hiše tudi Tiliko; na potu k teti pa ta nesrečno konča v naraslem hudourniku. Šele sedaj se zlomi mogočen Hrast, šele sedaj klone in vpogne koleno pred svojim Stvarnikom.

Celo igro preveva goreča ljubezen do matere in rodne grude in jo lahko imenujemo visoko pesem ljubezni do staršev in domačije.

Drama se bo vprizorila v Sokolskem Domu v Murški Soboti samo v soboto dne 30. aprila 1938 ob pol 9. uri zvečer; zasedba je vseskozi posrečena in smo prepričani, da bo vprizoritev dosegla popoln uspeh.

Sokolsko društvo je povabilo na pomemben večer tudi pisatelja, Monsignora Meško, župnika na Selah pri Slovenjgradcu.

Vstopnice so v predprodaji v trg. Hahn Izidorja.

Pokažimo z obilnim posetom, da znamo ceniti požrtvovalno delo naših diletantov.

Kongres Jugoslovanske delavske zveze v Beogradu

Te dni se je zbralo v naši prestolnici okrog 50.000 delavcev, članov Jugoslovenskega radniškega saveza (Jugoras) na svoj prvi kongres, katerega so se udeležili tudi številni ministri z predsednikom vlade dr. Milanom Stojadinovićem na čelu. Po ulicah prestolnice se je razvil veličasten sprevod, v katerem je sodelovalo 30 delavskih godb iz vseh krajev države. Poleg velikega kipa pred-

PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH
KOLESARJI! Najnovejši modeli koles vseh svetovnih znamk v največji izbiri **po globoko znižani ceni.** Preden si kupite kolo, si v lastnem interesu oglejte mojo veliko zalogo.
 Ponudbe pismeno ali ustmeno brez obveze za nakup.
Štivan Ernest, Murška Sobotica
 trgovec z kolesi, motornimi vozili, šivalni in pisalni stroji, fotografski aparati in ves foto material, radio aparati itd.
 PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH—PUCH

DOMAČE VESTI

— Zgubila sta se v soboto dva ključa od avtomobila. Pošten najditelj naj jih izroči v Prekmurski tiskarni.

— Šoferski tečaj. Šoferskega tečaja, ki se vrši v hotelu Slon se udeležujejo in sicer dnevnega: gg. Čurič Ivan Žižki, Gjerek Emerik Beltinci, Huber Karol Gor. Slaveči, Košar Joško Hrašenjski vrh, Kuzma Ludvik Pužavci, Helbl Konrad Marenberg, Mujdrica Martin Bratonci, Stanko Ivan Črensovci, Zdovc Maks Kotle Slovenjgradec, Vrečič Bela Vanča vas. Večernega pa: gg. Šiftar Karol trg. in zast. M. Sobotica, Šiftar Bela trg. poslov. M. Sobotica, Rituper Alojz trg. s kolesi in mehanik M. Sobotica, Vezer Geza gost. in preds. obč. Martjanci, Kuhar Štefan mlinar in preds. obč. Puconci, Kuhar Ladislav mlin. vajenec Puconci, Šočič Štefan mesar in pos. Puconci, Šavel Aleksander stroj. ključavničar Vanečič, Kocovan Ladislav trg. pom. M. Sobotica, Čeh Franc trgovec M. Sobotica, Pertot Kristijan geodet M. Sobotica. Kakor vidimo so tečajniki od vseh strani, le iz obmurskega kraja ni nobenega.

— Naši orožniki so bili odlikovani. Za uspešno vršenje varnostne službe, posebno pa radi izsleditve številnih tatvin v preteklem času, za katere je bilo potrebno mnogo truda, znanjdljivosti in vstrajnosti, so bili odlikovani in sicer: Vodnik lendavskega sreza kapetan II. kl. g. Legat Ciril z zlato medaljo, narednik Kramžar Franc postaje Dol. Lendava z zlato medaljo, komandir postaje Puconci narednik Čebašek Josip z srebrno medaljo, narednik Radišič Božidar postaje Fokovci z srebrno medaljo in narednik Budja Jaka postaje M. Sobotica z srebrno medaljo. — Vsem odlikovanim naše iskrene čestitke.

— Nesreča. Salaj Kristina 50 letna kmetica iz Srednje Bistrice je na neki deski tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo v kolenu. Zdravi se v tukajšnji bolnici.

— Tečaj o Diesel in generator motorjih in traktorjih. Da si izpopolnijo svoje teoretično znanje vsi

praktični šoferji, bo tuk. šof. šola priredila par dnevni tečaj za Diesel in generatorjev motor ter traktor. Vabimo vse poklicne šoferje, mehanike in vse one, ki se za to vrsto motorjev zanimajo, da se prijavijo v ta tečaj čimprej. Predavanja se bodo vršila v večernih urah od 7—10 ure tako, da posamezniki ne bodo ovirani pri svojih poslih. Prijaviti se je v šof. šoli hotel „Slon“ Bac (taj. Flisarju) najkasneje do 5. maja.

— Novi grobovi. Ob veliki udeležbi naroda in 100 članov gasilske organizacije so pred kratkim pokopali v Budincih uglednega pogestnika in člana tamkajšnje gasilske čete pokojnega Lepoša Štefana. — Dne 18. aprila t. l. so v Mačkovcih položili k večnemu počitku bivšega dolgoletnega župana in častnega člana gasilske čete, pokojnega Fartelj Matijo. Na zadnji poti ga je spremljalo, poleg številnih gasilcev, vse polno naroda. — Dne 16. aprila 1938 je v Sebeborcih umrl ugledni posestnik in član gasilske čete Luthar Nikolaj. Njegovi tovariši gasilci in veliko število naroda ga je 17. t. m. v častnem številu spremljalo k večnemu počitku. — 17. aprila 1938 so položili k večnemu počitku pokojnega Bencik Franca v Vanečih. Pokojni je bil ugleden posestnik in član domače gasilske čete. Na zadnji poti so ga spremljali gasilci in veliko število ljudstva. — Naj počivajo v miru, svojem in sorodnikom naše sožalje.

— Sv. Jurij. Pred dnevi je posestnik g. Marič zasačil v gozdu poznane sosedu, ko je na kose žagal lepo borovo drevo. S seboj je imel tudi talige, s katerimi bi razžagano drevo odvažal domov, toda, ko je Mariča opazil, je zbežal, talige je pa pustil tam. Marič je talige odpeljal k orožnikom in tatvino ovadil.

— Dol. Slaveče. V tekoči pomladi smo na pobudo našega veškega starejšinstva prav lepo popravili vse veške poti. Toda steza, ki gre proti Gornji Lendavi, je z košatim grmovjem na obeh straneh močno zaraščena. Nujno je potrebno, da se grmovje obseka sicer bodo potniki, ki bodo tukaj hodili, od rose vsi mokri.

— Celjski kulturni teden prirede kulturni delavci v Celju od 1.—8. maja 1938; ta bo obsegal: razstavo slik in kipov, rastavo celjske slovenske risbe pred svetovno vojno, večer celjskih literatov, glasbeni večer celjskih komponistov in operni večer Matije Gubca, ki jo je skomponiral celjski rojak gen. Širca — Risto Savin. Po pripravah sodeč, bo CKT prava kulturna in narodna manifestacija svobodnega Celja.

Uradna otvoritev delavskega doma

V Soboto, dne 23. aprila 1938 popoldne se je izvršila uradna otvoritev delavskega doma v Murški Soboti. Navzoči so bili: odposlanec banske uprave g. Dr. Karlin, šef borze dela v Ljubljani g. Vončina, sreski načelnik g. Dr. Bratina, narodni poslanec g. Benko Josip, župan g. Hartner, banska svetnica gg. Bajlec Franc in Bačič Franc, šef borze dela g. Kerec ter člani uprave delavskega doma.

Kot predsednik nadzornega odbora je g. Gregorič Franc, tajnik občine v zbranih besedah pozdravil navzoče odposlance. Sledili so govori odposlancev, v katerih je bila iznešena zgodovina zidave delavskega doma in velevažen pomen Doma tako za naše sezonske delavce, kakor za okras našega mesta. Delavski dom je ena izmed najlepših stavb v Murški Soboti, v katerem ima tudi sresko načelstvo, občinska hranilnica in električno podjetje svoje uradne prostore.

KOLESA

**TRIUMPH
TORPEDO
EMPO**

z jamstvom in po najnižjih cenah.

**Baterijski radioaparati
z dvoletnim jamstvom.**

PRVE PREKMURSKÉ STROKOVNE
RADIODELAVNICE PO ORIGINAL-
NIH TVORNIŠKIH CENAH.

**Polnjenje akumulatorjev 1/2 po-
pravila istih po najnovejših
metodah s separatori.**

NEMEC JANEZ Murška Sobota.

GOSPODARSTVO

Žive meje

Zemljišča, katera hočemo zavarovati pred nepoklicanimi gosti, ogradiamo z zidom ali z živo mejo. Zaradi cenenosti žive meje, jo zasajamo celo tam, kjer je kamenje na razpolago. Z ozirom na visokost in neprodornost žive meje, se poslužujemo različnih grmov in dreves. Za visoko ograjo sadimo zlasti akacijo, maklen, murvo, rašeljik, kristusov trn in furlanski trn, za nižje pa gaber, beli trn, kosteničevje (navadno ni vedno zeleno), smreke in trnje. Najbolje zavarujemo zemljišča z grmovjem, ki ima trnje, zlasti z belim trnom, kristusovim trnom in z vednozelenim furlanskim trnom. Poslednji pa uspeva samo v krajih z vinskimi podnebjem. Zato ga v teh krajih zaradi obilnega belega cvetja in lepih škrlatnih plodov radi sadijo v ta namen. Koder se pa hočemo zavarovati proti prahu ob prometnih cestah, sadimo rajše visokorastoče, brez trnja.

Pred nasadom katerekoli vrste žive meje, moramo pripraviti zemljo. To obstoji v tem, da jo prekopljemo vsaj 1 m na široko in 50 cm globoko. V celini raste živa meja slabotno in neenakomerno.

Živo mejo sadimo v dveh vrstah, in sicer v razdalji 30 cm v trikotu. Zaradi zaželjene gostote od tal do vrha, jo moramo pravilno vzgajati. Ob sajenju skrajšamo sadike na 20 cm. V naslednji pomladi jo pristrižemo 20 cm višje. Odslej pa jo strižemo po

dvakrat v letu, t. j. koncem junija, drugič pa v času od jeseni do pomladi, vsakokrat nekako 20 cm višje. To nadaljujemo do višine, ki jo hočemo imeti. Z dvakratnim striženjem pospešujemo gostoto žive meje. Ob straneh pa moramo striči navzgor v poševni legi, da je živa meja spodaj širša, zgoraj pa ožja, tako da ima obliko pri-sekane piramide. Ako živa meja ni pravilno obrezana ob straneh, t. j. v navpični legi, ali pa morda še slabša, da je zgoraj širša kakor spodaj, od mrjeje pod kapom spodnje vejice na škodo oblike in varnosti. Take, mnogokje skvarjene grme zboljšamo, ako jih skrajšamo do blizu tal in ponovno vzgajamo.

Ako uporabljamo za žive meje smreke ali trnje, jih prvokrat skrajšamo, kadar dorastejo do povoljne višine.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zasedanje reklamacijskega odbora.

Vsem članom združenja naznanjamo, da reklamacijski odbor v Mariboru prične z 2. majem t. l. z rednim zasedanjem. Na teh zasedanjih se bodo razpravljali prizivi v davčnih zadevah. Priporočamo članstvu, da se glede odnosnih informacij zglasijo v uradu združenja.

Zaposlitev vajecke.

V uradu združenja se je zglasila Mešič Marija roj. dne 22. 4. 1923 v Malih Dolencih s prošnjo, da bi nastopila v katerikoli trgovini v službo kot vajenka. Če ima kdo izmed trgovcev interes, da imenovano zaposli kot vajenka, naj se obrne na urad združenja po informacije.

Zaposlitev vajencev.

Združenje dobiva v poslednjem času razne ponudbe vajencev in vajenk, ki iščejo zaposlitve pri kakšnem trgovcu. Vabimo članstvo, ki potrebuje vajenca ali vajenko, da se obrne na pisarno združenja.

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT

v majhnem blagajniškem prometu:			
Angleški funt sterling	1 kom	Din	232.50
Francoski franki	100	"	140.—
Amerikanski dolar	1 "	"	46.75
Isti v čeku	1 "	"	47.25
Kanadijski dolar	1 "	"	46.50
Italijanska lira			
Češke krome	100 "	"	150.—
Nizozemski forint	1 "	"	24.—
Nemška marka v bankovcih	1 kom	"	—
" v srebru	1 "	"	—
Avstrijski šiling v bankovcih	100 "	"	—
" šil. v srebru in drobiž	1 "	"	—
Magyarški pengő po 100 kom		"	900.—
Urug. peso	1 "	"	12.50
Argent. peso	1 "	"	9.50
Čekovne marke za 100 RM		"	1450.—
Tečaj deviz v dnevnikih.			

HALO!! Prijatelji SVEŽIH RIB in DOBRE PIJAČE pridite 1. maja v gostilno FÜRŠT v Murških Črncih. Z vsem Vas bom zadovoljivo pestregel.

Odda se suha in zračna soba

s posebnim vhodom. Vprašati v Cvetni ul. 27.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa 1

BETONIT

Za vlago nepropustni notranji in zunanji omet

Izolator

BETONIT,
kem. izd. Maribor
(Zahtevajte navodila.)

Vabilo

na

XVII. redno glavno skupščino,

ki se vrši v soboto, dne 30. aprila 1938 ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela „Slon“ v Murški Soboti.

DNEVNI RED :

- 1.) Pozdrav predsednika ;
- 2.) Imenovanje zapisničarja in dveh overovateljev zapisnika ;
- 3.) Poslovno poročilo :
  - a) predsednika ;
  - b) tajniško in blagajniško poročilo za leto 1937.
  - c) poročilo nadzornega odbora in predlog za razrešnico ;
- 4.) Proračun za leto 1938 ;
- 5.) Samostojni predlogi ;
- 6.) Vsetrgovski kongres v Ljubljani ;
- 7.) Slučajnosti.

Pojasnila k dnevnemu redu : Zapisnik glavne skupščine iz leta 1937 se ne bo čital, ker je bil objavljen v 19.—32. številu „Murske Krajine“ istega leta. Računski zaključek za leto 1937 je članom na vpogled v pisarni združenja od 15. aprila do dneva skupščine.

Samostojni predlogi morajo biti predloženi upravi združenja najmanj tri dni pred skupščino. Na skupščini se bo razpravljalo samo o vprašanih, ki so na dnevnem redu.

Če skupščina ob določeni uri ne bi bila sklepčna, se vrši eno uro kasneje na istem mestu in dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov. Vsak član je dolžan, da se skupščine udeleži. Izostanek se mora pismeno opravičiti in to pred dnevom skupščine. Člani, ki bodo izostali, ne da bi se opravičili, bodo kaznovani z denarno globo, in to člani iz M. Sobote Din 50.—, ostali Din 20.—.

MURSKA SOBOTA, dne 12. aprila 1938.

Čeh Franc I. r.

predsednik Združbe trgovcev
za srez M. Sobota v Murški Soboti.

Razglas o licitaciji.

Krajevni šolski odbor v Andrejcih razpisuje gradbena dela šole v Andrejcih (zidarska, tesarska, kleparska, mizarska). Pismene ponudbe je vložiti do dne 15. maja 1938 do 12 ure predpoldne pri krajevnem šolskem odboru v Andrejcih. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobijo v pogled pri krajevnem šolskem odboru v Andrejcih in pri upravi občine Martjanci med uradnimi urami.

Ponudbe naj se glasijo v obliki popusta v odstotkih, (tudi z besedami v odstotkih) na znesek odobrenega proračuna.

Andrejci, dne 21. aprila 1938.

Krajevni šolski odbor Andrejci.

K našemu vabilu

na REDNI OBČNI ZBOR, ki je bilo razglašeno v tedniku „Murska krajina“ št. 17 z dne 24. aprila t. l. se naznanja, da se občni zbor ne bo vršil ob 10, ampak ob 13 uri dne 1. maja 1938 z že razglašenim dnevnim redom ter lokalu.

KMEČKA HRANILNICA IN
POSOJILNICA V PREDANOVCIH.

Izda se opremljena soba

s posebnim vhodom samo gospodu. Naslov v Prekmurski tiskarni v M. Soboti.

PRODA SE stavbna parcela v MURSKI SOBOTI v Križovi ulici in dober material ne prestare zidine. Informacije pod Grajska ulica 16.

Odda se v najem stanovanje.

Dve veliki sobi 5x5 m, ena mala soba, kuhinja, shramba, kopalnica, veranda, terasa in drvarnica. Pred vilo parkirano. Lega južna, solčna. Več se pove v slaščičarni NOVAK.

Kočija v dobrem stanju se po ugodni ceni proda. Naslov ADANIČ pekarna, Murška Sobota.

Posl. št. 1 1375/37

Dražbeni oklic

Dne 10. junija 1938 ob 1/9. uri bo pri tem sodišču v sobi števil. 18 dražba nepremičnin: hiša z gosp. poslopjem, njive.

Zemljiška knjiga: Markišavci vl. št. 47.

Cenična vrednost: 10.572 Din.

Najmanjši ponudek: 6947 Din 88 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

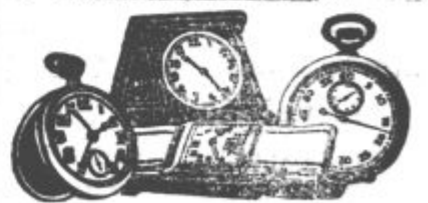
V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Groho sodišče v Murški Soboti,
odd. IV., dne 4. aprila 1938

Preselil se bom 1. maja

v novi lokal na Aleksandrovo cesto
poleg Frima

Popravila izvršim strokovno z 2
letno pismeno garancijo.

Zaloga vseh vrst ur iz najboljših
švicarskih tovarn

Dittrich Franjo urar
MURSKA SOBOTA